

บทความลงคอลัมน์เดียว

เงินเฟ้อ (Inflation)

ในยุคข้าวยากหมากแพงหรือเงินเฟ้อสูงนั้นหมายถึงด้วยเงินจำนวนเดียวกันนี้จะทำให้สามารถซื้อข้าวของได้ในจำนวนน้อยลง จึงน่าจะสรุปได้ว่าเงินเฟ้อ หมายถึง ภาวะที่ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นเรื่อยๆ (rising prices) ดังนั้น ในวันนี้จึงจะขอพูดถึง สาเหตุของเงินเฟ้อและผลกระทบ และ ประเภทของอัตราเงินเฟ้อแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เงินเฟ้ออย่างอ่อน คือ อัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นไม่เกินร้อยละ 5 ซึ่งถือว่าเป็นภาวะปกติและไม่มีผลเสียหายต่อภาวะเศรษฐกิจ ทำให้มีการกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจทางการลงทุน การผลิต การจ้างงาน และรายได้ประชาชน

2. เงินเฟ้อปานกลาง คือ อัตราเงินเฟ้อที่เกิดขึ้นเกินร้อยละ 5 ~ 20 % รัฐบาลจะยื่นมือเข้ามาช่วยแก้ไขโดยใช้มาตรการทางการเงินและการคลัง

3. เงินเฟ้ออย่างรุนแรง คือ การที่ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และเป็นไปอย่างกว้างขวาง โดยระดับราคาจะเพิ่มสูงขึ้นมากกว่า 20 % ต่อปี ทำให้อำนาจการซื้อของเงินลดลงอย่างรวดเร็วมาก อย่างเช่นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในเยอรมัน จีนและประเทศไทย ได้พิมพ์ธนบัตรออกใช้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด จึงเกิดเงินเฟ้ออย่างรุนแรง

สาเหตุที่ทำให้เกิดเงินเฟ้อ ซึ่งพอจะจำแนกได้ 3 ประการใหญ่ๆ

1. เงินเฟ้อที่เกิดจากอุปสงค์มวลรวมเพิ่มขึ้น (Demand Pull Inflation) คือการปริมาณสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ไม่เพียงพอตอบสนองต่อการเพิ่มขึ้นในอุปสงค์มวลรวม เช่น การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนการผลิตสินค้าไม่ทันกับความต้องการ การใช้จ่ายของภาครัฐบาลเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องการสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น ความต้องการสินค้าจากประเทศของเราของชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น

2. เงินเฟ้อที่เกิดจากต้นทุนสูงขึ้น (Cost-Push Inflation) การเรียกร้องค่าจ้างแรงงานเพิ่มของปัจจัยแรงงาน (Wage-Push Inflation) เงินเฟ้อที่เกิดจากการเพิ่มกำไรของผู้ผลิต

3. เงินเฟ้อที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง (Structural Inflation)

ผลกระทบของเงินเฟ้อ จะมีผลต่อความต้องการถือเงินของประชาชน ภาวะเงินเฟ้อจะทำให้ค่าของเงินลดลง เพราะเมื่อราคาสินค้าแพงขึ้น เงินเท่าเดิมจะซื้อของได้น้อยลง สำหรับรัฐบาลมักจะได้รับประโยชน์จากภาวะเงินเฟ้อ นั่นคือ ภาวะเงินเฟ้อจะทำให้ประชาชนมีรายได้ที่เป็นตัวเงินเพิ่มสูงขึ้น ถ้ารัฐเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า ก็จะเก็บภาษีได้มากขึ้น มีรายได้มากขึ้น ส่วนทางด้านรายจ่ายของรัฐนั้นถ้าเป็นจำนวนที่คงที่ เช่น เงินเดือน, บำนาญ, เงินสงเคราะห์ต่าง ๆ รัฐก็จะได้รับประโยชน์เพราะเงินนั้นมีค่าน้อยลง และเมื่อเกิดเงินเฟ้อจะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในการกระจายรายได้ของบุคคล เช่น ผู้มีรายได้เป็นจำนวนเงินคงที่ตายตัวหรือรายได้ประจำจะเสียเปรียบ เพราะค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จะสูงขึ้น เนื่องจากสินค้าแพงขึ้น แต่รายได้ที่เป็นตัวเงินยังคง ลูกหนี้จะได้เปรียบในขณะที่เจ้าหนี้ ผู้ถือทรัพย์สินที่เป็นตัวเงินแน่นอน เช่น เงินสด เงินฝากประจำ หุ้นกู้ พันธบัตรจะเสียเปรียบ เพราะเงินลดค่าลง ดังนั้นเพื่อป้องกันการเสื่อมค่าของเงินจึงจำเป็นต้องนำเงินออมไปลงทุนเพื่อให้เงินงอกเงยเพิ่มขึ้นอย่างน้อยๆจะต้องเพิ่มสูงขึ้นกว่าอัตราเงินเฟ้อจะ

อาจารย์ศรีนวล อินผึ้ง

หัวหน้าสาขาการเงินการธนาคาร มหาวิทยาลัยภาคกลาง

